

Inzenden scores

Uiterlijk op 30 mei op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden:

- voor de **oude stijl**, per school de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten,
- voor de **nieuwe stijl**, per school de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten¹⁾ als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

noot 1

Voor het vak Geschiedenis en staatsinrichting (oude stijl) en geschiedenis (nieuwe stijl) moeten deze afkomstig zijn uit gezaghebbende, wetenschappelijk verantwoorde publicaties.

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;
 3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;
 3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.
 Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.
 Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 90 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

6 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
 Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
 De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).
 Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Antwoordmodel

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Duitsland en Europa, 1945–2000

Maximumscore 3

- 1 Uit het antwoord moet blijken dat er verschillende opvattingen bestonden over (drie van de volgende problemen):
- Op welke manier moest de invoering van democratie in heel Duitsland plaatsvinden?
 - Op welke manier moest de denazificatie worden aangepakt?
 - Op welke manier vond de economische samenwerking plaats?
 - Op welke manier werden de herstelbetalingen voldaan?

per juist probleem 1

Maximumscore 4

- 2 A. Uit het antwoord moet blijken dat:
- de wederopbouw in de westelijke zone door het gebruik van de term *Marshallversklavung* die de afhankelijkheid van Amerika laat zien, negatief wordt beoordeeld 1
 - de wederopbouw in de Sovjet-zone door de afbeelding van twee arbeiders / man en vrouw die gezamenlijk / op eigen kracht de wederopbouw aanpakken / trots zijn op de eigen productie, positief wordt beoordeeld 1

B. Voorbeeld van een juist antwoord is:
 Als aanhanger van de SED voel je je aangesproken, omdat het kapitalisme (via het Marshallplan) buiten de deur gehouden wordt / het vertrouwen in de eigen kracht van de arbeiders wordt benadrukt / het bord een beter toekomst belooft 2

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 4	
3 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• Rond 1950 meende de SPD dat de politiek van <i>Westbindung</i> een hereniging van beide Duitslanden praktisch onmogelijk maakte	<u>1</u>
• de hereniging had voor de SPD duidelijk hogere prioriteit	<u>1</u>
• Rond 1970 had de SPD de economische en politieke integratie in West-Europa volledig geaccepteerd	<u>1</u>
• de <i>Westbindung</i> was voor de SPD geen punt van discussie meer	<u>1</u>
Maximumscore 2	
4 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• De Sovjetunie probeerde door een ultimatum in 1958 een einde te maken aan het 'vrije'/kapitalistische West-Berlijn	<u>1</u>
• De verhouding tussen beide Duitslanden bleef gespannen, bijvoorbeeld door de vele vluchtelingen uit de DDR	<u>1</u>
Maximumscore 3	
5 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• Truman stelt in 1948 om de blokkade te breken de luchtbrug in, dit past in zijn containment-politiek/het voorkomen van uitbreiding van de communistische invloedssfeer	<u>1</u>
• Kennedy ziet de kwestie Berlijn als onderdeel van een veel grotere strijd/de confrontatie tussen Oost en West / is vast van plan de vrijheid van de mensen in West-Berlijn te waarborgen	<u>1</u>
• Kennedy sluit daarmee bij Truman aan, doordat hij aankondigt de West-Berlijners ook te verdedigen tegen een mogelijk oprukkend communisme; er is dus sprake van continuïteit	<u>1</u>
Maximumscore 3	
6 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is (de drie volgende verklaringen):	
• (bij „85% van de Amerikanen”) een groot aantal Amerikanen reageert hiermee op de oproep van Kennedy waarin hij een beroep doet op de rol van de Amerikanen als leiders van het 'vrije westen'	<u>1</u>
• (bij „in Berlijn breekt paniek uit”) in Oost-Berlijn haalt men uit de rede vooral dat de toegang tot West-Berlijn kan worden afgesloten	<u>1</u>
• (bij „de opdracht tot de bouw van de Muur”) Chroesjtsjov kiest voor de oplossing die Kennedy openlaat: vrijheid van West-Berlijn garanderen, maar toegang vanuit de DDR afsluiten om de vluchtelingenstroom tegen te gaan	<u>1</u>
Maximumscore 2	
7 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat de Brezjnev-doctrine afgekondigd werd om het neerslaan van de Praagse Lente te rechtvaardigen, waardoor Willy Brandt versterkt werd in zijn opvatting dat via Moskou moest worden onderhandeld als het ging om de betrekkingen met de DDR.	

Opmerking

Alleen als beide elementen genoemd worden, mogen er scorepunten worden toegekend.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 4	
8 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• A. In bron 3a laat de tekenaar zien dat de <i>Grundverträge</i> de Muur doorboren en geeft zo als zijn visie dat de <i>Ostpolitik</i> daarmee een positieve bijdrage levert aan de doorbraak van de barrière tussen Oost- en West-Duitsland	<u>1</u>
• In bron 3b laat de tekenaar zien dat Brandt de Muur met schilderwerk camoufleert en geeft zo als zijn visie dat de <i>Ostpolitik</i> geen positieve bijdrage levert aan een wezenlijke (politieke) verandering van de situatie	<u>1</u>
B. Uit het antwoord moet blijken dat door de positieve visie die erin naar voren komt, bron 3a het meest aansluit bij de internationale opvatting over het optreden van Brandt in de jaren zeventig, omdat zijn <i>Ostpolitik</i> als een bijdrage aan betere verhoudingen werd gewaardeerd	<u>2</u>
<i>Opmerking (bij 8B)</i> <i>Het noemen van alleen prent 3a levert geen scorepunten op.</i>	
Maximumscore 4	
9 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• Uit de verwijzing naar het gebrek aan verweer tegenover de zuigkracht/propaganda van het Westen	
• blijkt het politiek-moreel bankroet van de DDR eind jaren tachtig	<u>2</u>
• Uit de verwijzing naar de politieke discussies die in (familie)kring gevoerd worden	
• blijkt de groeiende ontevredenheid in de DDR over (interne) misstanden	<u>2</u>
<i>Opmerking</i> <i>Alleen als per deelantwoord beide elementen genoemd worden, mogen er scorepunten worden toegekend.</i>	
Maximumscore 2	
10 ☐ Voorbeeld van een juiste redenering is:	
• Een officieel bezoek van het Franse staatshoofd kort na de val van de Muur kon uitgelegd worden als een Franse poging de DDR te handhaven	<u>1</u>
• waardoor de wens van Kohl mogelijk tot een hereniging te komen, leek te worden doorkruist	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 15	
11 □ Bij de beoordeling van de presentatie dienen de volgende aanwijzingen te worden gevolgd:	
<i>Dia 1: 1948</i>	
A. Voorbeeld van een juiste beschrijving is:	
• Door de steun die de luchtbrug bood, kregen de Duitsers in West-Berlijn en de westelijke bezettingszone een gevoel van dankbaarheid jegens de Amerikanen/westelijke geallieerden	<u>1</u>
• Van overwinnaar en verslagen vijand kreeg die verhouding steeds meer het karakter van voormalig overwinnaar en potentiële bondgenoot	<u>1</u>
• In 1948 was Duitsland formeel nog steeds bezet gebied, en kon geen zelfstandig beleid voeren. Toch vormde deze ontwikkeling in de verhouding met de westerse geallieerden een voorwaarde voor (West-)Duitsland om later meer initiatief te kunnen nemen	<u>1</u>
<i>Dia 2: 1954</i>	
B. Voorbeeld van een juiste beschrijving is:	
• Rond 1955 was de Koude Oorlog op een hoogtepunt. De Korea Oorlog/de angst voor een overwicht van de Sovjetunie/de toenemende wapenwedloop maakte een wezenlijke versterking van de NAVO wenselijk	<u>1</u>
• De toetreding tot de NAVO bracht de oprichting van een eigen leger mee, hierdoor kon de Bondsrepubliek op dit gebied een meer zelfstandige rol spelen/was zij minder afhankelijk van andere landen	<u>1</u>
<i>Dia 3: 1957</i>	
C. Voorbeeld van een juiste beschrijving is:	
• De ondertekening van het Verdrag van Rome leidde tot het lidmaatschap van de EEG/de Bondsrepubliek is een van de grondleggers van de EEG, dit versterkte de (economische) integratie in het Westen waarmee dit beleid aansluit bij de politiek van <i>Westbindung/Westintegration</i> van Adenauer	<u>1</u>
• Hierdoor werd de economische basis van de Bondsrepubliek verstevigd/aan het <i>Wirtschaftswunder</i> een steviger basis gegeven waardoor de Bondsrepubliek in economisch opzicht een grote zelfstandigheid bereikte	<u>1</u>
<i>Dia 4: 1970</i>	
D. Voorbeeld van een juiste beschrijving is:	
• In het Westen bestond de vrees dat de Ostpolitiek van Willy Brandt zou leiden tot een verzwakking van de banden met de Verenigde Staten en Europa	<u>1</u>
Willy Brandt nam deze vrees weg door:	
• intensivering van de contacten met de Verenigde Staten / in samenwerking met Frankrijk binnen de EEG een verdere Europese integratie te bevorderen	<u>1</u>
• Hieruit volgt de conclusie dat de Bondsrepubliek meer een eigen koers in de buitenlandse politiek zoekt, met instandhouding van de band met het Westen	<u>1</u>
<i>Dia 5: rond 1990</i>	
E. Voorbeeld van een juiste gebeurtenis is:	
• De val van de Muur, met feestende Berlijners op de Muur	<u>1</u>
• In de gebeurtenissen van 1989 rondom de val van de Muur speelden de inwoners van de DDR een hoofdrol door hun openlijke protest tegen de regering. Door deze demonstraties / een grote vluchtelingenstroom (via Hongarije en Tsjecho-Slowakije) werd de DDR-regering onder druk gezet de Muur te openen	<u>1</u>
• Na de val van de Muur kwam bondskanselier Kohl zeer snel met zijn tienpuntenplan waarin hij voorstelde de beide Duitslanden te herenigen	<u>1</u>
Voorbeeld van een juiste eindopmerking is:	
• Duitsland heeft zijn lot dus steeds meer in eigen hand kunnen nemen, maar is ook gedwongen om samen te werken in Europees verband en heeft daarvoor een deel van de nationale soevereiniteit opgegeven. Door de toenemende samenwerking en integratie in Europa lijkt een volkomen zelfstandige rol voor Duitsland (of enig ander land) niet meer mogelijk	<u>2</u>

Nederland en Indonesië. Vier eeuwen contact en beïnvloeding

Maximumscore 2

- 12 Voorbeeld van een juist antwoord is:
- Elk voorbeeld waaruit blijkt dat de VOC politieke verdragen mocht sluiten, militaire versterkingen mocht bouwen of militaire actie mocht ondernemen 1
 - wat door de Staten-Generaal werd toegestaan om de VOC de middelen te geven om het verleende handelsmonopolie effectief te kunnen verdedigen / uit te bouwen 1

Maximumscore 2

- 13 Uit het antwoord moet blijken dat:
- er maar weinig Europeanen op Java aanwezig waren, omdat de Indonesische bestuursstructuur intact werd gelaten / de contacten van de Nederlanders zich voor een groot deel beperkten tot de vorsten en andere inheemse hoofden 1
 - economische exploitatie het voornaamste doel was, culturele beïnvloeding was daarom niet aan de orde 1

Maximumscore 2

- 14 Uit het antwoord moet blijken dat:
- het dualistisch bestuursstelsel inhoudt dat het Nederlandse en het inheemse bestuur naast elkaar functioneren 1
 - dit voorschrift past binnen het dualistisch bestuursstelsel omdat het ambtenaren bij het Binnenlands Bestuur aanmaant voorzichtig om te gaan met het gezag van Javaanse vorsten bij hun onderdanen, waaruit blijkt dat het inheems bestuur intact gelaten wordt 1

Maximumscore 4

- 15 Voorbeeld van een juist antwoord is:
- A. Omdat de gouverneur-generaal een gedragsvoorschrift blijkbaar noodzakelijk vindt. Dit kan erop wijzen dat zijn bestuursambtenaren zich in de praktijk anders, niet als 'welopgevoede mannen' gedragen 2
- B. Uit het antwoord moet blijken dat er een wederzijds belang is bij een soepel functionerend (dualistisch) bestuursstelsel, omdat:
- in de *Voorschriften* de gouverneur-generaal aangeeft dat de wijze waarop de bestuursambtenaren met de Hoofden omgaan de rust in de kolonie/de koloniale belangen bepaalt (de regels 2–6) 1
 - de welvaart van Java en het Moederland / Nederland gebaat is bij uitvoering van dit voorschrift (de regels 26–27) 1

Maximumscore 2

- 16 Uit het antwoord moet blijken dat het voor de Regenten van belang werd een hogere opbrengst te bevorderen omdat zij een aandeel kregen in de opbrengsten van het Cultuurstelsel / Cultuurprocenten ontvingen.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 6	
17 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• Kenmerkend voor de toenmalige koloniale verhoudingen is de grote afstand tussen de Europeanen en de Indonesische bevolking die vooral een onderdanige rol speelde Twee beeldelementen die de interpretatie dat de foto kenmerkend is voor de toenmalige koloniale verhoudingen ondersteunen zijn:	<u>1</u>
• De Indonesiërs bewaren afstand tot de Europeanen / de centrale positie van de Europeanen op de foto	<u>1</u>
• De Indonesiërs op de foto zijn bedienden van de Europeanen	<u>1</u>
• Kenmerkend voor <i>tempo doeloe</i> is de comfortabele levenswijze van de Europeanen in harmonie met de Indonesiërs Twee beeldelementen die de interpretatie dat de foto kenmerkend is voor het begrip <i>tempo doeloe</i> ondersteunen zijn:	<u>1</u>
• De grote tuin/villa/bedienden laten een comfortabele leefwijze zien	<u>1</u>
• De aanwezigheid van bedienden samen met de Europeanen op de foto suggereert een grote harmonie	<u>1</u>
Maximumscore 4	
18 ☐ A. Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende wetten):	
• de Mijnewet (1850)	
• de Suikerwet (1870)	
• de Agrarische Wet (1871)	
per juist genoemde wet	<u>1</u>
B. Uit het antwoord moet blijken dat inheemse boeren op Sumatra direct gingen produceren voor de wereldmarkt en daarmee hoge winsten konden behalen	<u>2</u>
Maximumscore 4	
19 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
A. Uit deze bron spreekt het streven naar een onafhankelijk Indonesië	<u>1</u>
• omdat alleen de Indische Partij hiernaar streefde, is het aannemelijk dat hij betrokken was bij de Indische Partij	<u>1</u>
B. Uit de bron kan worden afgeleid dat Soewardi waarschijnlijk westerse ideeën over vrijheid/onafhankelijkheid heeft overgenomen via het onderwijs in het kader van de Ethische Politiek	<u>1</u>
• Hij past deze ideeën daarna direct toe op de eigen situatie, wat niet de bedoeling was van het koloniale gouvernement	<u>1</u>
Maximumscore 3	
20 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
• Om de modernisering / het welvaartsbeleid in het kader van de Ethische Politiek te kunnen uitvoeren	<u>1</u>
• was het nodig dat het koloniale bestuur meer directe invloed kreeg op het leven van de Indonesische bevolking	<u>1</u>
• waardoor niet langer kon worden volstaan met een passief koloniaal bestuur / er werd overgegaan op een (door Nederland geleid) actief centraal bestuur	<u>1</u>
Maximumscore 3	
21 ☐ Aangegeven moet worden dat:	
• de tekenaar voorstander is van de Ethische Politiek wat blijkt uit de volgende beeldelementen:	<u>1</u>
• de (opkomende) zon over Indonesië / de Indonesiër ploegt voort onder de opkomende zon die aantoont dat er een goede toekomst voor het land zal aanbreken	<u>1</u>
• de Nederlandse ruiter die de Indonesische boer beschermt bij zijn arbeid	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 4	
22 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
A. Het beeld van politici die, zoals op de cartoon zichtbaar is, achter de rug van de militairen om onderhandelen, getuigt van een gevoel verraden te zijn door de politici	<u>1</u>
• Deze visie wordt ondersteund door de omstandigheid dat de politionele acties militair gezien succesvol waren en de militairen volgens henzelf dus niet verantwoordelijk te houden zijn voor het einde van de koloniale verhouding	<u>1</u>
B. Deze prent geeft blijk van een vertekening van de werkelijkheid, omdat het Veteranenlegioen negeert dat de veranderende internationale politieke verhoudingen het niet mogelijk maken militair succes om te zetten in politieke resultaten	<u>2</u>
Maximumscore 2	
23 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
• Dat Van Randwijk het akkoord van Lingadjatti toejuicht, blijkt uit de toevoeging „te danken! zeggen wij” aan de weergave van de mening van de oppositie / het totstandkomen van het akkoord van Lingadjati is aan een kleine minderheid „te wijten”	<u>1</u>
• Dat Van Randwijks visie op de koloniale geschiedenis gekleurd is door zijn antikoloniaal standpunt, blijkt uit de opmerking „in gebieden, waar zij (democratie en vrijheid) sedert eeuwen verdwenen schenen”, want hij suggereert daarmee dat er eeuwen geleden in Indonesië wel democratie en vrijheid waren, waardoor hij het kolonialisme extra slecht afschildert	<u>1</u>
Maximumscore 4	
24 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is:	
Ten aanzien van Soekarno:	
• Uit de regels 14–17 valt af te leiden dat Van Randwijk Soekarno verdedigt tegen de aanvallen die op hem worden uitgevoerd / hem ziet als hoogste vertegenwoordiging van de Republiek	<u>1</u>
• Tegenstanders van Van Randwijk vinden Soekarno een collaborateur, omdat deze met de Japanners heeft samengewerkt	<u>1</u>
Ten aanzien van de dekolonisatie:	
• Uit de regels 21–34 valt af te leiden dat hij het kapitalisme als een grotere vijand ziet dan het kolonialisme ook voor (ex)koloniën als Indonesië en de Filippijnen / zonder aantasting van het kapitalisme is er van werkelijke dekolonisatie geen sprake	<u>1</u>
• Tegenstanders van Van Randwijk vinden iemand die op de gevaren van het kapitalisme wijst al snel verdacht/een gevaarlijke communist / zullen erop wijzen dat de voormalige kolonies staatkundig onafhankelijk zijn geworden	<u>1</u>
Maximumscore 2	
25 ☐ Voorbeeld van een juist antwoord is (er moeten twee redenen worden genoemd):	
• Voor Indonesië was het opnemen van Nieuw-Guinea een prestigekwestie	
• Nieuw-Guinea had deel uitgemaakt van Nederlands-Indië; het moest daarom (bij de soevereiniteitsoverdracht) bij de Republiek gevoegd worden	
• Een heropening van de strijd tegen de ex-kolonisator betekende dat de aandacht van binnenlandse problemen kon worden afgeleid	
per juiste reden	<u>1</u>

Bronvermelding

- 1: Hans Georg Lehmann, Deutschland-Chronik 1945 bis 1995, Bonn 1996, pag. 46.
- 2: Department of State, Documents on Germany 1944–1985, Washington 1985, pag. 763 en Richard Reeves, President Kennedy, Profile of power, New York 1993, pag. 201–202.
- 3a: Geschichte lernen, Heft 18, 1990, pag 41.
- 3b: Geschichte lernen, Heft 18, 1990, pag 42.
- 4: G. Karau, Grenzer Protokolle, Gespräche mit ehemaligen DDR-offizieren, Frankfurt am Main 1992, pag. 44 en 50.
- 5: J. van den Bosch, 'Hoe men met de Javaan moet omgaan (II)' in: C. Fasseur ed., Geld en geweten: een bundel opstellen over anderhalve eeuw Nederlands bestuur in de Indonesische archipel, deel I: 19e eeuw, Den Haag 1980, pag. 57–58.
- 6: E. Vanvugt, Een propagandist van het zuiverste water, H.F. Tillema (1870–1952) en de fotografie van tempo doeloe, Amsterdam 1993, pag. 32.
- 7: R.M. Soewardi Soerjaningrat, 'Als ik een Nederlander was...' uitgegeven door het Inlandsch Comité tot Herdenking van Neêrlands Honderdjarige Vrijheid, Bandoeng 1913 in: H. Poese en H. Schulte Nordholt, De roep om Merdeka. Indonesische vrijheidlievende teksten uit de twintigste eeuw, Amsterdam/ 's Gravenhage 1995, pag. 36.
- 8: J. van Goor, De Nederlandse koloniën, geschiedenis van de Nederlandse expansie, 1600–1795, Den Haag 1997, zonder paginanummer.
- 9: J.A.A. van Doorn, De laatste eeuw van Indië, ontwikkeling en ondergang van een koloniaal project, Amsterdam 1994, pag. 192.
- 10: H.M. van Randwijk, Heet van de naald, keuze uit het werk van een man in verzet, Den Haag/Amsterdam/Baarn 1969², pag. 91–94.

Einde